

st.
wereld-
en plaats
verzoeken
ende con-
ken, dat
nden de
t woord:
rom een
volkeren
holiciteit
in open-
holiciteit
eigen be-
ens er in,
nten aan
verruimt
ft aanlei-
t degenen
in andere
actie op
heid, om
het Cal-
aangaat,
Joer, dan
B. in de
bedeeld:
g. Wereld-
in 1895
en op ver-
nationale
na aan het
a van der
daar werd
tott, werd
Federatie
omvattende
in zijn
et elander
van leven
ekkend tot
internatio-
angeloten
de landen:
nemarken,
groep, En-
self, dan
island, A-
rika, Ame-
Australië
ten slotte
ale organi-
s, Brazilië,
den van al
samen tot
te resultaten
te bestuurs-
in het oog,
aar kunnen
Men leert
anties, leest
en leeft zoo
reging.
Conferenties
Williamstown
ch, in 1900
nemarken).
ij op al die
geoordeeld,
ens in Azië
dan ook
nat. Edoch,
n heeft ook
van Japan
heeft onze
gastvrijheid
erd.
in de eerste
leest, hopen
oren te kun-
toch stelde,
n onze ver-
logies werd
den Mei a.s.
en van Stu-
n samenko-
ken van de
aan Verlos-
programma
te vinden
k hoe onder-
gelling in
geestelijke,
tukken ont-
rd der zaak
ldags 7 Mei
der toegaan
in de Broe-
Mr. John R.
belangstel-
ij ons van
er ook ge-
regellings-
rs, Keizers-
ave in ont-
en bovenal
t gebod van
Zeist rijke
erland:che
elfederatie
en geboekt!
hebben een
gericht, on-
die zich ten
e werken in
p populaire
zal worden
doof.
ze vereeni-
aer niet in
lemiek met
atische ge-
kerken in

controvers zijn. Maar wel wil ze tegenover
den steeds toenemende afval van het Chris-
tendom de bestrijding van de Schrift, het
ondermijnen van de grondslagen van recht
en zedelijkheid, de banier van het geloof
opheffen. De nood der tijden dringt haar
daartoe. En in zooverre hier de strijd gaat
om een ons beiden gemeenschappelijk be-
lang, kunnen wij niet anders, dan deze
poging van harte toelichten.
De beide eerste geschriften van deze
vereeniging liggen reeds op onze tafel ter
recensie.
Dr. Th. M. Vlamming, hoogleraar aan
het seminarie te Warmond, schreef een
„Inleidend geschrift“ onder den titel:
„Apologetiek of Geloofsverdediging“. En de
serie zelf opent met een verhandeling
van den bekenden pater der Redemptoristen
Th. Bensdorp over de „geschiedkundige
geloofswaardigheid der Evangelie-verhalen“,
getiteld *Legende of Historie?*
Over dit laatste werk kunnen we kort
zijn. Pater Bensdorp laat de vraag naar
de inspiratie der Schrift geheel terzijde en
tracht aan te toonen alleen met historische
bewijzen, dat de Evangelie-verhalen vol-
komen betrouwbaar zijn. De aangevoerde
bewijzen, vooral ontleend aan het getuigenis
der zoogenoemde apostolische vaders en de
oudste kerkvaders, toonen zeker genoegzaam
aan, hoe de moderne kritiek in hare nega-
tie de historische traditie geheel tegen zich
heeft. Trouwens, gelijk de schrijver zelf
opmerkt, de nieuwere richting onder de
geleerden in het buitenland komt, zij het
dan ook schoorvoetend, steeds meer terug
op wat voor enkele tientallen van jaren
nog als „wetenschappelijk resultaat“ heette
vast te staan, en alleen de moderne theo-
logie in Nederland houdt nog met hand
en tand vast aan een standpunt, dat buiten
ons land reeds lang als overwonnen wordt
beschouwd. Maar hoezeer we het waar-
deeren, dat pater Bensdorp op populair
toon dit alles zijn lezers mededeelt, de po-
ging om op de *fides historica*, de historische
betrouwbaarheid van de evangelien, het ge-
loof aan hun inhoud op te bouwen, blijft
voor ons aan ernstig bezwaar onderhevig.
De Roomsche Apologetiek bewandelt hier
andere paden dan wij zouden kiezen. Iets
wat principieel samenhangt met het ver-
schillend standpunt, dat over en weer tegen-
over de traditie en de rede als praecambula
fidei wordt ingegommen.
Van ingrijpendere betekenis is dan ook
naar onze schatting het inleidend woord,
dat de hoogleraar Vlamming schreef. Deze
hoogleraar toont uitnemend goed op de
hoogte te zijn, niet alleen met de theo-
logische literatuur onzer dagen, maar ook
met de heersche meeningen op het ge-
bied der rechtswetenschap, natuurweten-
schap, geneeskunde, aesthetische kritiek enz.
Hij toont aan met cittaat op cittaat, welke
verderfelijke leeringen door de woordvoer-
ders der officiële wetenschap op dit gebied
gepropageerd worden, en hoe noodzaak-
lijk het is, dat hietgeen van Christelijke
jide geprotesteerd worde. Wie deze citaten
leest, zal den schrijver kwalijk kunnen be-
schuldigen van laster, wanneer hij spreekt
van „een volslagen wedergeboorte des hei-
dendoms.“ Metterdaad is dit oordeel eer-
nog te zwak, want er is menig heiden
gewest, die e religieus en zedelijk dichter
bij het Christendom stond dan de onge-
loofsprefeten onzer dagen.
Ten slotte zij hieraan toegevoegd, dat
deze poging van Roomsche zijde ons Gerefor-
meerden tot een spoorslag moge zijn
om dit werk niet alleen over te laten aan
onze Roomsche landgenooten. Tijdschriften,
brochures, letterkunde en pers, alles werkt
saam, om de „moderne denkbeelden“ onder
ons volk te propageeren. Wordt het dan
geen tijd, dat ook onzerzijds de hand aan
den ploeg wordt geslagen? We kabbelen
onder elander over de fijnste dogmatische
geschildpunten, die veel aan haarkloverij en
woordenfijfijf doen denken. Onze kerken
worden in beroering gebracht over „stelin-
gen“, die met den grooten strijd onzer da-
gen in geen het minste verband staan. En
ondertusschen gaat een groot deel van ons
volk verloren en boeten we de zedelijke
kracht in, die van onze kerken behoorde uit
te gaan.
Als het zout smakeloos wordt, waarmede
zal het gezouten worden?

Uit de Pers.

Dr. Littooy gaat voort, met in het *Zeeuwsch
Kerkblad* op waardige en kalme wijze de thans
weer aan de orde gestelde leergeschillen te
bespreken.
Hij doet het ditmaal in antwoord op een
persoonlijk schrijven, dat Dr. Bos aan hem
richtte:
„Ik Veroorloof mij broeder Bos op te merken
dat door mij gezegd is, dat ik antwoorden zou,
maar niet dat door mij op al de vragen in den
breedte zou geantwoord worden. Een brochure van
goeden omvang zou daarvoor noodig zijn, temin-
ste, wanneer met redenen omkleed, het slechts
wezenlijk verschil, mirake de leergeschillen, aange-
geven en in 't licht gesteld werd.
Op de vraag: als dat naar de belijdenisschif-
ten heb ik reeds gezegd, dat wat niet recht-
streeks uit de belijdenisschiften kan worden ge-
haald, daarom nog niet tegen de belijdenisschiften
en veel minder nog tegen de H. Schrift is. De
belijdenisschiften toch, hoe hoog gewaardeerd ook,
zijn immers niet zó rijk van inhoud als de H.
Schrift. Uit de Schrift kan en mag men leeren he-
leeren in de belijdenisschiften niet zó rijk is opgenomen.
Een uit de vele bewijzen hiervoor moge volstaan.
Op de vraag van onzen Catechismus: „Waarom
is Christus begraven?“ wordt geantwoord: „Om
daarmede te betuigen, dat hij waarlijk gestor-
ven was.“
Mer den hooggeschaten ouden domineé Bavinck
(zie zijne leerredenen) zeg ik dit antwoord is wel
wat schraal uitgevallen. De een voegt er daarom
dit, de ander dat bij. Z. Eerw. nu zet er benevens
het antwoord dat de Catechismus geeft, bij uiteen:
dat het graf een rechtvaardige wijze Gods over
onze sonden is.“ En als ik er nog bijvoeg: Hij
is begraven, omdat Hij niet slechts den dood
overwonen, maar ook uit de dooden, d. i. uit het
rijk der dooden, moest opstaan, dan hebben wij

„nieuwe leer“, daarvoor nu meer reden dan vóór
negen jaren hebben, weersprak ik den vorigen keer
reeds, en gaf de gronden voor die tegenspraak aan.
Ook voor dit woord zeggen wij Dr. Littooy
dank.
Het kan kwalijk ontkend, dat de broeders
die deze geschillen thans op de spits drijven,
daarbij een gansch onjuiste voorstelling geven
van wat de door hen bestreden leer is.
Wanneer bovendien, gelijk Dr. Littooy terecht
opmerkt, de opleidingsquestie voortdurend met
deze leergeschillen in verband wordt gebracht,
dan ontstaat de schijn, alsof men naar een stok
zoekt om een hond te slaan.
Barbette moet hangen, onverschillig of Bar-
bette aan al wat men haar ten laste legt, schuldig
is of niet.
Officiële Berichten.
Classe 's-Gravenhage.
De kerkeraad der Geref. Kerk te 's-Graven-
hage bericht, dat de Classe 's-Gravenhage D.V.
vergaderen zal te 's-Gravenhage op Dinsdag
9 Mei a.s. gewone tijd en plaats. Punten voor
het agendum worden ingewacht vóór Dinsdag
25 April e.k. bij den scriba, Van Speykstraat
105 's-Gravenhage.
Namens de kerkeraad voornemd,
C. LION CACHET, scriba.
Classis Zutphen.
Vergadering van bovengenoemde Classis D.V.
Donderdag 4 Mei, 's morgens 9 uur te Doe-
tinchem.
Brieven en stukken voor 't agendum in te
zenden a. v. v. vóór Paschen aan den corres-
pondent.
H. OMKEL.
Lochem, 10 April 1905.
Buitenland.
**Duitsland. Uitspraak van den
Oberkirchenrat over de zaak van
Dr. Fischer.**
I.
De „Oberkirchenrat“ heeft eindelijk uitspraak
gedaan in de zaak van Dr. Fischer die de Godheid
van Christus openlijk loochende. Het liberale *Ber-
liner Tageblatt* jubelde: Dr. Fischer is in het
gelijk gesteld en het Consistorium (dat hem
laakte) heeft een behoorlijke berisping gekregen.
De *Reichsbote* daarentegen betooft dat in het
stuk dat van den Oberkirchenrat uitging, Dr.
Fischer wordt veroordeeld, terwijl daarin alleen
over den vorm van de uitspraak van het Con-
sistorium van Brandenburg de staf wordt ge-
broken. Men ziet hieruit, dat de uitspraak van
het hoogste bestuurslichaam van de Pruisische
Evangelische kerk niet zó duidelijk is, als
onder de gegeven omstandigheden gewenscht
kon genoemd worden.
Toch viel ons het stuk van den Oberkirchen-
rat niet mede. „Onze kerk plaatst den dienst
des woords in Christus, onzen Heere en Heiland,
een voor allen gelegden grondslag“, zoo luidt het.
Deze woorden zijn vaag genoeg. Niet beter
wordt het, wanneer daaraan toegevoegd wordt:
„Deze grondslag bepaalt de grenzen voor de in
de kerk aanwezige richtingen, waarop zij zóo
dikwijls beroept. De drager van het geestelijk
aanbied in zijn leer in en buiten het ambt
den Heere Christus aan de geheele gemeente,
niet een partij in dezelfde, te dienen. De ge-
meenten onzer kerk hebben er recht op, dat
de kerkbesturen, al nemen zij alle vraagstukken
en eischen in aanmerking die de gemeoederen
op het gebied der leer bezig houden, en al er-
kennen zij de persoonlijke vrijheid der geeste-
lijken, beschermend voor de onveranderlijke
waarheid des Evangelies optreden. Nu heeft
Dr. Fischer een „programma voor de handhaving
der leer in de gemeente“ gegeven, in den zin,
dat alle band aan belijdenis en Schrift moet
ophouden.
Maar er is een band, namelijk de heilsdaaden
Gods, „die den inhoud van het als het Woord
Gods te verkondigen Evangelie vormen en die
men zich in het geloof heeft toe te eigenen als
eigenste troost en eenig licht in leven en in
sterven.“ Opdat niet ieder met deze heilsdaaden
zou doen wat hij wil, heeft „onze Evangelische
kerk de Heilige Schrift, het onder de werking
des Heiligen Geestes tot stand gekomen ge-
tuigenis van de heilsgeschiedenis en openbaring
Gods, als de laatste bron en hoogsten regel van
de reine leer des Evangelies erkend. Deze er-
kenning behoort tot de wezenlijke grondstelin-
gen van de kerken der reformatie“, niet alleen
tegenover Rome, maar tegenover de geestdrijvers
van alle tijden.
Voorts betooft de Oberkirchenrat, dat wan-
neer Dr. Fischer daarover anders oordeelt, dat
voortkomt uit zelfbedrog. Het staat immers
vast, dat Fischer „het godsdienstig verstand“
zelfs in vraagstukken die alles beheerschen, als
hoogste autoriteit beschouwt; dat hij de belij-
denis voor ongelukkig verklaart; dat hij Christus
van zijn Goddelijke eere berooft, ook al houdt
hij Hem voor het „ideale hoofd“ der gemeente.
Deze opvatting stemt niet overeen met dat
gene, wat God als hoeksteen der kerk gelegd
heeft, welke in de woorden is samengevat: Alzoo
lieft hierf God de wereld gehad, dat Hij zijn
eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een
ieder die in Hem geloof, niet verdere, maar
het eeuwige leven hebbe.“
Voorts betooft de Oberkirchenrat, dat zonder
de erkenning van Jezus' Godheid, men Hem
niet belijden kan te zijn: de Verlosser van
sonde en dood, door zijn kruisdood en opstan-
ding uit den doode. De vereeniging van de
ware menscheit met de waarachtige Godheid,
heeft ook Schleiermacher, waarop Fischer zich
telkens beroepen had, geleerd.
Ook zegt het stuk, dat niet minder dan negen
folio bladzijden beslaat, dat wanneer Dr. Fischer
verlangt dat hij een Christus zal mogen ver-
kondigen, die louter mensch is, op grond dat
alle richtingen in de protestantische kerk gelijke
rechten hebben, dit hem niet kan worden toe-
gegeven om den wille van het gemeenschappelijk
geloof der Christenheid en om de belijdenis der
kerk.
Teuwig is voorts de houding van den Ober-
kirchenrat tegenover het Consistorium van
Brandenburg. Wel erkent die raad, dat het
geroepen was om Dr. Fischer te vermanen,
maar het heeft hem in zijn eergevoel gekrenkt
en zijn aanzien in de gemeente vermindert en
hem in het openbaar onrecht gedaan. Het
consistorium moet dit aan den kerkeraad van
de St. Marburggemeente, waarin Dr. Fischer
predikant is, mededeelen. De betekenissen van dit
bevel wordt nog grooter, wanneer men weet

dat ook die kerkeraad tegen de leeringen van
zijn predikant heeft geprotesteerd.
Dit moet allertuigst genoemd worden.
Wanneer het kerkbestuur Dr. Fischer onder-
handen neemt over zijn loochening van den
godheid van Christus, dan weet het zeer voor-
zichtige zijne woorden te kiezen, en gebruikt
het uitdrukkingen, die doen vermoeden, dat
het wel zijn leer officieel afkeurt, doch tusschen
de regels laat lezen: Gij hebt er niet voor te
vreezen, dat wij tegen u zullen optreden. Gij
kunt gerust zijn. In plaats dat het consistorium
geprezen wordt over de vermaning die het Dr.
Fischer deed toekomen, krijgt het zeer scherpe
woorden te hooren, omdat het bij die verma-
ning, wij meenen om zóo zacht mogelijk tegen-
over den Christusloochenaar te zijn, minder
gelukkige uitdrukkingen gebruikte.
Wij kunnen ons voorstellen, dat de leden
die hunne kerk in gevaar zagen, door de uit-
spraak van den Oberkirchenrat niet gerust ge-
steld zijn. Het stellen van de heilsleiten: de
kruisdoed en de opstanding van Christus, als
het fundament der kerk, en niet de belijdenis
der kerk, is een groote fout van het hoogste
kerkbestuur.
Wie weet echter, of de beweging over het
optreden van Dr. Fischer niet leiden tot een
zij het ook maar gedeeltelijke, vrijmaking, der
Evangelische Kerk.
**Zwitserland. De vrije kerk van Waadt
land afgedwaald.**
Tegen het einde van Januari l.l. vergaderde
te Morges aan het meer van Genève de synode
der Vrije Kerk van Waadtland. De debatten
over de geloofsbelijdenis en de kerkeorde, welke
het voorgaande jaar op de vergadering te Vevey
niet ten einde gebracht konden worden, werden
daar opnieuw begonnen, en men kwam ten
slotte tot een resultaat.
Maar welk een resultaat!
De besprekking ging o. a. over de ingeven-
de Heilige Schrift. Men durfde het niet aan
om het woord „inspiratie“ uit de belijdenis der
kerk te schrappen, om de conscientien niet te
verontrusten; maar men nam een formule aan,
waarin werd uitgesproken, dat de vrije kerk van
Waadtland de Goddelijke ingevening der Heilige
Schrift leert, gelijk die zich in elk geloovige
openbaart door het getuigenis des Heiligen
Geestes.
De voor 50 jaar opgestelde geloofsbelijdenis
werd door een kortere belijdenis vervangen,
welke ongeveer aldus luidt:
„Wij aanbidden den levenden God, die zich
in Christus heeft geopenbaard. Voor zijn heilige
werk erkennen wij ons als zondige, doem-
waardige menschen. Maar God heeft de wereld
alzo liefgehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon
gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem
geloof, niet verdere maar het eeuwige leven
hebben. Wij vereenigen ons door het geloof
met dezen Jezus, die ons, door zijn heilig leven,
zijn sterven en zijn opstanding, een volkomen
verlossing verworven heeft. Door Hem alleen
kunnen wij tot God als tot onzen Vader gaan
en den Heiligen Geest ontvangen. Aan dezen
Koning behoort ons leven; aan Hem willen wij
ons wijden in het dienen onzer broeders en met
al onze kracht aan de komst van Zijn Rijk
arbeiten, in de zekerheid van Zijn overwinning,
en terwijl wij in hopen den dag tegemoet zien,
waarin God alles in allen zijn zal.“
Het is duidelijk, dat door deze belijdenis de
Vrije Kerk van Waadtland openbaart dat zij
van het fundament der Gereformeerde belijdenis
is afgevat.
Dat wij dit betreuen, behoeft geen betoog.
In 1845 werd de Vrije Kerk in Waadtland ge-
sticht. Enige leeraars in dat land leidden behalve
de openbare Godsdienst oefeningen stichtelijke
avondbijeenkomsten, die vooral door menschen
uit den hooger stand bezocht werden. De
regering van het Canton besloot, om deze be-
weging te smitten, tot het afschaffen der Hel-
vetische confessie als belijdenis van den kerk
van Waadtland, daarenboven eischte zij, dat
de predikanten de besluiten der regering van
den kansel zouden afkondigen, en verbod
hun met hunne bijzondere bijeenkomsten voort
te gaan. Veertig leeraars weigerden dit en
werden daarom geschorst. Ten gevolge hiervan
vergaderden de Waadtlandsche predikanten te
Lausanne, en na ernstige beraadslaging voegden
zich bij de veertig geschorsten en 140 predikanten,
om de vrije kerk te gaan dienen.
Het was echter een fout dat men in die dagen
de Helvetische Confessie niet weer van kracht
verklaarde, maar een nieuwe belijdenis ging
opstellen. Men zal zich echter hierover niet
verwonderen als men weet dat de beweging en
in Genève en in Waadtland een methodistische
was.
Hoe dit zij, de belijdenis, ongeveer een halve
eeuw geleden opgesteld, is nu veranderd, en
deze verandering is niet ten goede maar ten
kwade. De synode besloot bovendien, dat niet
alleen die tot de Kerk toe zouden treden, daarom
instemming met de belijdenis zouden behoeven
te betuigen! Zij, die zich bij de Kerk willen
voegen, moeten alleen betuigen, dat zij van het
geloof en de grondbeginselen der kerk kennis
genomen hebben; dat zij zich bij de kerk wen-
schen te voegen, en verklaren dat zij volgens
het Evangelie van Jezus Christus wenschen te
leven.
Hoever deze vrije kerk van de Gereformeerde
paden is afgeweken, blijkt wel uit het feit,
dat op de Synode de doop wel als een inzet-
ting van Christus werd erkend, doch niet
werd uitgesproken, dat men gedoopt moest zijn
om als lidmaat der kerk aangenomen te worden!
Dan hebben in de laatste Synode van het
Kanton Zürich de mannen der staatskerk zich
nog beter gehouden. Daar werd van liberale
zijde de wensch uitgesproken, dat ongedoopten
tot belijdenis des geloofs zouden toegelaten
worden; dat uit de liturgie voor het Avond-
maal de inzettingen zouden weggewomen
worden, en dat de predikanten voortaan niet
meer gedwongen zouden zijn om een bijbel-
tekst tot grondslag hunner rede te nemen. De
Synode dier staatskerk kwam in geen van deze
dingen.
Opnieuw wordt hier het spreekwoord waar
gemaakt: „Als het beste bederft, wordt het 't
slechtste“.
N-Amerika. Een antwoord.
De *Wachter* heeft de aanmerking gemaakt,
dat wij in een nummer van *De Heraut* niet
instemming de verzuiging van Dr. Zwemer
vernam, die uitriep: „tot hoe lange!“ (zal de
scheure bestendig blijven tusschen de Refor-
med Church en de Chr. Geref. Kerk) en daar-
aan toevoegde: „Mocht nog eenmaal de ge-
deeldheid worden weggenomen door de gemeen-
schappelijke overtuiging dat men één is in
„belijdenis“, en dat wij in een ander nummer
aantoonen dat Dr. J. W. Beardslee geheel in
tegenspraak met de Gereformeerde leer gesteld
had, dat ieder kind dat geboren wordt, vatbaar
is voor het goede“.

Hierin is echter niet de minste tegenspraak.
Hadden wij bewerd: De Christ. Geref. Kerk
en de Reformed Church hebben dezelfde be-
lijdenis en handhaven die beide evenzeer,
daarom zijn zij geroepen ten spoedigste zich
met elander te vereenigen, dan zou Dr. De
Jong zich terecht hebben kunnen beklagen.
Doch dit hebben wij niet beweerd en konden
we ook niet beweren. De mannen van de Ref.
Church hebben ons dikwijls genoeg te verstaan
gegeven, dat het hun voorkwam, dat wij oor-
zaak tegen deze kerk zochten. Wij toonden ook
aan, dat door weg te laten de verwerping der
dwalingen in de artikelen tegen de Remon-
stranten, de Reformed Church principieel niet
de positie innam, gelijk wij dit zouden wen-
schen. Wij weten dat de broeders der Chr.
Geref. Kerk daarvoor ook zóo denken. Als zij
tot andere gedachten gebracht worden, dan
ziet het moeten geschieden dat er veel in de
Reformed Church anders wordt. Gelijk de
eischen nu staan, kan de *gemeenschappelijke*
overtuiging, dat men één is in belijdenis en
kerkenoordening, niet aanwezig zijn.
Wij hopen dat Dr. de Jong met deze ver-
klaring zal tevreden zijn. Ook kunnen wij
hem mededeelen, dat wij met leedwezen kennis
namen van hetgeen in *The Banner of Truth* van
3 Maart bl. 102 te lezen stond.
Gemengd nieuws.
Een afvallige. Het uitvoerend comité van de
zendingscommissie der Amerikaanse *United
Brethren in Christ* heeft op de lijst zijner zen-
digen geschrapt den naam van D. F. Wilberforce,
een geborene neger. De naam werd als kind naar
Amerika gebracht en na daarvoor te zijn opge-
leerd, werd hij als zendeling door de commissie naar zijn
stam gezonden. Na 25 jaren in den dienst der
zendingsarbeid te hebben, is hij tot het heiden-
dom teruggevallen, is hoofd geworden van zijn stam
van duivelverreiders en leeft thans in polygamie
in de wildernissen van Afrika. Gelukkig is dit
geval eenig in de geschiedenis der zending.
Aan de kerk van Delfe in Holstein was een
schoone copie van het schilderij van Rembrandt
„Abraham's offerande“ voorstellend, geschenken.
De kerkeraad nam dit geschenk aan om het bij
gelegenheid voor een ander te ruilen. Het Kirchen-
collegium besloot met 10 tegen 3 stemmen het schil-
derstuk te laten ophangen. Daartegen protesteerde
de predikant Lühr. Maar de pastor deed meer.
Toen den 5den Maart de gemeente opkwam, voor-
men aan de deur der kerk een stuk papier ge-
spierd waarop te lezen stond: dat pastoor Lühr geen
godsdienst oefening houden zou, omdat er in de
kerk een schilderij was ophangen, waarop een
man zich gered maakt een knaap den hals af te
snijden. Te vergeefs had het kerkbestuur bevolen
het schilderij weg te nemen. 150—200 menschen
konden huiswaarts keeren. Den volgende Zondag
werd weder godsdienst oefening gehouden, doch er
kwamen toen slechts zes menschen. Het schilder-
stuk is weggenomen en de zaak aan het consisto-
rium van Kiel in handen gegeven.
Het is verblijdend uit Rusland te vernemen, dat
het verbod om zonder toelating van den plaats-
lijken gouverneur zendingfesten te vieren en
hefzigheden voor het werk der zending te ver-
nemen, niet een beroep op punt 6 van het Decem-
ber manifest van den Caar is opgeheven.
In den laatste tijd zijn ook 900 geestelijken uit
de Staatskerk die om een of andere oorzaak ge-
vangenisstraf ondergingen, ontslagen. Er ruchten
echter nog velen om den geloofswille in den kerk.
WINCKEL.
Voor Kinderen.
AAN VRAGERS.
Onze lezers S. C. F. te S. zendt ons de vol-
gende vraag:
In verschillende dagbladen lees ik een bericht
uit Kairo, dat de Khepton pyramide te Gizeh
door den bliksem getroffen is. Deze pyramide is
een monument van de vierde dynastie, op een
na de grootste van Egypte, en dateert uit het
jaar 3666 v. Christus. Die 3666 jaren ver-
meerderd met de regeringstijddaken noodig
voor vier dynastien, en onze 1905, zullen toch
wel een veel hooger cijfer brengen dan 6000
jaar, die, naar men zegt, de wereld heeft be-
staan. Mag ik ook weten hoe dit is op te
lossen?
Om te beginnen zij opgemerkt, dat als „men“
zegt, dat „de wereld“ 6000 jaar heeft bestaan, dit
niet juist is. Bedoeld zal wel zijn, dat het men-
schelijk geslacht thans zóo lang bestaan heeft.
En tot dit geslacht behooren ook de bouwers
der Egyptische pyramide.
Maken we nu de optelsom, die onze lezers
aangeeft en rekenen wij voor elke dynastie hon-
derd jaar, wat niet te veel is, dan krijgen we:
$$3 \times 100 = 300 \text{ jaar.}$$
$$3666 \text{ „}$$
$$1905 \text{ „}$$
$$5871 \text{ jaar.}$$

Dat is dus al bijna 6000 jaar. Neemt men
nu in aanmerking, dat de dynastien in elk
geval na den zondvloed hebben geregeerd dan
dienen er nog minstens 1600 jaren bij geteld
en komen we dus tot 7500 jaar.
De eenige betrouwbare bron ter berekening
van den tijd van den zondvloed enz. is de
Heilige Schrift. Uit de stamtafels en wat verder
wordt vermeld blijkt, dat de zondvloed plaats
had 1650 jaar ongeveer na de schepping van
Adam o. 2350 jaar vóór Christus geboorte.
Het zou dus onmogelijk waar kunnen zijn, dat
de bedoelde pyramide reeds 3666 vóór Christus
werd gebouwd.
Nu is natuurlijk de vraag: Hoe weten de
geleerden die het zóo uitrekenen als bij deze
pyramide, dat zij juist rekenen. En daarop is
het antwoord dat zij *gissen*.
Van daar dan ook, dat de één tot dit de
ander tot dat cijfer komt. Tot nog toe bestaat
er volstrekt geen zekerheid; evenmin is er reden
om, gelijk deze cijfers doen, de berekening
uit de getallen des Bijbels opgemaakt, te ver-
werpen. Herhaaldelijk is gebleken, dat vele